

خبرنامه فرهنگی مؤسسه بوستان کتاب شماره ۱۰

شهادت فاطمه زهراء (س)

ای به خاک آرامیده افلاکی !
شهادتت ، به « حق » شهادت می دهد و « رفتن » ت ، « رفته » ها را به یادها می آورد .
خفتنت درخاک تیره ، خفتگان تیره روز را بیدار می کند .
مزار پنهانت ، پنهان ها را آشکار می کند ،
گریه هایت ، از خنده های ناحق پرده بر می دارد .
ایام فاطمیّه ، دل‌های عاشق و بیقرار ، « سرود غم » می خواند و منظومه ی اندوه می سراید . « فاطمیّه » ، فصل و موسم تجدید داغهای علی است .
درسوگ زهرا ، آسمان دل ما ابری و هوای چشمانمان بارانی است .
شیعه ، امروز در فاطمیّه ای به وسعت ایران ، سربرشانه ی « مظلومیت » می گذارد و اشک می ریزد . ایام فاطمیّه ، فهرست غم ، سند مظلومیت و ادعا نامه ی شیعه است .
قطعات ، جواد محدثی ، بوستان کتاب

معرفی اجمالی برخی از کتاب ها در ارتباط با حضرت فاطمه زهرا (س)

۱. مسند فاطمه الزهراء (س) ، شیخ الاسلامی ، سید حسین ؛ ۲ ، ۵۷۰۰ تومان
۲. شرح خطبه حضرت زهرا (س) ، یک جلدی ، حسینی ، سید عزالدین ؛ ۹ ، ۶۷۰۰ تومان
۳. پاره تن آفتاب ، ملا محمدی ، مجید ؛ ۲ ، ۷۵۰ تومان
۴. جلوه های رفتاری حضرت زهرا (س) ، انصاری ، عذرا ؛ ۱۲ ، ۱۵۰۰ تومان
۵. حیات پاکان ، ۴ جلدی ، محدثی ، مهدی ؛ ۱ ، ۲۴۰۰ تومان
۶. فاطمه (س) گلوازه آفرینش ، مرتضوی ، سید ضیاء ؛ ۱۰ ، ۱۲۰۰ تومان
۷. فضه ، ره یافته کوی فاطمه (س) ، صالحی منش ، مریم ؛ ۲ ، ۴۸۰ تومان
۸. مقامات حضرت فاطمه (س) در کتاب و سنت ، خوانساری ، احمد ؛ ۱ ، ۱۷۵۰ تومان
۹. حیاة الصدیقة فاطمة (س) ، الطیبسی ، محمد جواد ؛ ۱ ، ۲۲۰۰ تومان
۱۰. نخبة البیان فی تفضیل سیده النسوان ، شریعتمداری ، عبدالرسول ؛ ۱ ، ۶۵۰ تومان

ارتحال امام خمینی (ره)

« خرداد » ، همیشه بارغم بردوش ما نهاده است .
چه آن « ۱۵ خرداد » خونین ، با شهادت ها و جوی خون و بوی باروت .
و چه این « ۱۴ خرداد » غمبار ، با رحلت امام و رنگ غم و غربت ماتم .
امام ، برای ما یک « راه » و « صراط » بود ، « میزان » و « ملاک » بود ، « اسوه » و « الگو » بود .
از این رو ، با رفتن او ، راهش باقی ماند .
گرچه امام ، روی درنقاب خاک کشیده است ، ولی فرزندان داغدارش ، ازراه امام و کلام امام ، مشعلی افروخته و برافراشته اند تا راه بشریت امروز ، تیره نماند .

سالگرد رحلت امام ، سالگرد بیعت و میثاق است ، با آنچه امام ، برسر آن جان باخت و شهدا در راه آن خون دادند و جانبازان ، سلامتی خود را برای سلامت ماندن آن ایثار کردند ، یعنی پیمان با خدا و رسول و اسلام و انقلاب .

سالگرد عروج ملکوتی ات ، باز هم غم ، چنگ بردلهایمان می زند .

سوگ ارتحال تو ، « مدینه ایران » را به غم و ماتم نشاند و چشمه های اشک را از دیدگان خون بار امت عاشق ، جاری ساخت .

آنچه رفت ، پیکریاک و جسد مطهرت بود .

آنچه ماند ، فکرناب و اندیشه روشن و خطّ ماندگارت بود.

اما! روح تو به آسمانها پرکشید ،

اما ، راه تو ، ای روح خدا ، در زمین و میان عاشقان تداوم یافت

خلف صالح تو ، « خامنه ای عزیز » ، با صلابت و درایت و محبوبیت ، محور « وحدت » و مظهر « ولایت » گشت .

پس از تو ، پروانگان سوخته دل و شکسته بال ، گرد این مشعل هدایت و ارشاد به طواف عشق پرداختند.

پرچمی را که برافراشته بودی ، اینک بردوش علمداری رشید از نسل « حسین فاطمه (س) » است .

ای امام ! ای نگین افتاده از انگشتر امت ، ای جان رفته از پیکرایران ،

ای گوهر درخاک نهفته ، ای پدر فرزندان شهدا ، ای سالار بسیجیان عاشق !

چگونه مرگ تو باور کردنی است ، ای حیات بخش اسلام و ایران ؟

گرچه حسینه ی جماران ، از تو خالی است ، اما سینه ی هریک از ما « حسینه » ای است ، پراز شیون عزا و لبریز از سوگ غم .

اکنون ، گرچه صدای تو خاموش است ، اما دلهای ما محشری است پر غوغا از کلام عطر آگین توست ،

و گوش تاریخ از پیامهای سنگین تو سرشار است .

امام رفت ، و بار غم برای همیشه بردلمان نهاد . اما ... راهش ادامه یافت .

نه از « اسلام طلبی » امت کاسته شد ، و نه از شکوه اسلام . نه از روح معنوی انقلاب کم شد ، نه از صلابت ایستادگی در مقابل کفر جهانی و شیطان بزرگ !

قطعات ، جواد محدثی ، بوستان کتاب

تازه های نشر

تبیین باورهای شیعی (کلام و عقاید)

طاهری خرم آبادی ، آیه الله سید حسن ؛

باورهای شیعی آموزه‌هایی ناب از اسلام محمدی (ص) است که به وسیله ائمه معصومین: تبیین شده است و تفسیری رسا از قرآن کریم و رفتار و گفتار پیامبر گرامی اسلام(ص) است که آدمی را به سوی سعادت و کمال سوق می‌دهد.

اما در طول تاریخ، پاره‌ای از فرقه‌ها یا کج‌فهمان به این تبیین و تفسیرها خرده گرفته و جاهلانه بر عقاید شیعه، طعن زده‌اند. از این رو عالمان شیعه با دست مایه‌هایی قوی از قرآن، روایت، تاریخ و دیگر علوم نقلی و عقلی، به وظیفه مرزبانی از حریم عقاید ناب اسلامی برآمده‌اند و آثار بدیع و عمیقی نگاشته‌اند.

مجموعه حاضر نیز در راستای همین مرزبانی است که به قلم آیه الله سید حسن طاهری خرم‌آبادی نگاشته و در پنج جلد تدوین شده است:

۱. توحید و زیارت ، ۱۳۸۵ ، رقعی ، شومیز ، ۲۹۶ ، ص ، ۲۵۰۰ تومان
۲. عدم تحریف قرآن ، ۱۳۸۵ ، رقعی ، شومیز ، ۱۸۰ ، ص ، ۱۶۰۰ تومان
۳. دعا و توسل ، ۱۳۸۵ ، رقعی ، شومیز ، ۱۵۲ ، ص ، ۱۴۵۰ تومان
۴. تبرک و قبور ، ۱۳۸۵ ، رقعی ، شومیز ، ۱۳۶ ، ص ، ۱۲۵۰ تومان
۵. شفاعت ، ۱۳۸۵ ، رقعی ، شومیز ، ۱۸۸ ، ص ، ۱۶۵۰ تومان

۲. معیار شرک در قرآن (قرآن)

حسینی زنجانی ، آیه الله سید عزالدین ؛ ۱۳۸۵ ، رقعی ، شومیز ، ۱۸۸ ، ص ، ۱۹۰۰ تومان
شرک، عقیده و رفتار ناپسندی است که خداوند متعال از آن، بسیار غضبناک است و به گواهی آیات متعدد قرآن، مشرک را به هیچ‌رو، نمی‌بخشد. لذا اهل ایمان باید بکوشند به مرزهای مشرک نزدیک نشوند و از کردارهای شرک‌آلود، تبری جویند.
برخی از سر ناآگاهی گفته‌اند: توسل به اولیای حق و برگرفتن «وسیله» و «اسباب» نیز شرک است و باید از آن دوری جست. اما آیا واقعاً چنین است؟ اساساً معیارهای شرک چیست؟

کتاب حاضر، عهده‌دار بحث درباره چنین موضوعی است و در واقع، نامه‌هایی است که بین آیت الله سید عزالدین زنجانی و یکی از اساتید دانشگاه مبادله شده، از همین رو، سبک شیرین و جذابی یافته و مطالب کلامی و عقیدتی با قلمی روان، اما عمیق ارائه گردیده است.

۳. پژوهش‌های قرآنی علامه شعرانی ج ۳ (قرآن)

غیائی کرمانی ، سید محمد رضا ؛ ۱۳۸۵ ، وزیری ، سلفون ، ۵۱۲ ، ص ، ۵۵۰۰ تومان
علامه میرزا ابوالحسن شعرانی (۱۳۹۳ - ۱۳۲۰ق) از دانشوران ذوالفنون و با نبوغی است که با علاقه و اخلاص و نیز همت و بردباری، دانش‌های گوناگون را فراگرفت و با تعمق و ژرف‌اندیشی، آثار جاودانی در حوزه فرهنگ اسلامی از خود به جای گذاشت. از جمله پژوهش‌های ایشان، حاشیه‌های عمیق و پر نکته‌ای است که بر سه تفسیر مهم شیعی یعنی: منهج‌الصادقین، روح‌الجنان و مجمع‌البیان نگاشته است.

مجموعه سه جلدی حاضر با نام «پژوهش‌های قرآنی علامه شعرانی» همه آن حاشیه‌ها و تعلیقه‌هایی است که ایشان بر تفاسیر فوق نوشته است و اینک در این مجموعه با نظم خاصی، یک‌جا گردآوری شده تا برای علاقه‌مندان قرآن و پژوهش‌گران، دست‌رسی به آنها آسان باشد.

۴. در آمدی بر آزاداندیشی و نظریه‌پردازی علوم دینی (فلسفه و عرفان)

دانشگاه باقرالعلوم ؛ ۱۳۸۵ ، وزیری ، شومیز ، ۲۳۲ ، ص ، ۲۲۰۰ تومان
جهانی‌شدن فرایندی است که زندگی سیاسی، اقتصادی و فرهنگی زمانه ما را تحت تأثیر قرار داده است. این فرایند که بیش از هر عاملی تحت تأثیر فناوری جدید و تکنولوژی اطلاعات شکل گرفته، پدیده‌ای دوسویه است که ضمن خصلت فراگیرسازی و

جهان‌شمولی به تشدید مقاومت در الگوهای زندگی بومی و نظام ارزشی فرهنگ‌ها و تمدن‌های دیگر می‌انجامد. فرهنگ و اندیشه اسلامی که داعیه‌دار مدیریت و حیات اجتماعی جوامع بشری است در مواجهه با این پدیده چه موضعی دارد؟ همراهی، واگرایی یا مسیر میانه؟ در این نوشتار ضمن شرح پی‌آمدها و نقاط چالش‌زای جهانی شدن نسبت به فرهنگ و اندیشه اسلامی، پاسخ اندیشوران مسلمان به این پدیده بازخوانی می‌شود و در نهایت جهت‌گیری اندیشه اسلامی در قبال این فرایند به بحث گذاشته می‌شود. جلد اول و دوم این اثر قبلاً منتشر شده و با شمارگان دوره ۳ جلدی آن در اختیار قرآن پژوهان است.

۵. تحولات نظام بین الملل در سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران (سیاسی - اجتماعی)

ستوده، دکتر محمد؛ ۱۳۸۵، وزیری، شومیز، ۳۲۴ ص، ۳۵۰۰ تومان

سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران در دو دهه گذشته در رابطه‌ای تعاملی، از نظام بین‌الملل تأثیر پذیرفته و خود نیز بر آن تأثیرگذار بوده است. برای تحلیل و تحول رفتار آن، چارچوب تحلیل «ساختار - کارگزار» ابزار مناسبی است، زیرا رفتار سیاست خارجی دولت‌ها را در رابطه‌ای تعاملی در نظر می‌گیرد.

پژوهش حاضر، ضمن به کارگیری مفاهیم و چارچوب تحلیلی نظریه فوق، می‌کوشد تا تحول سیاست خارجی ایران را در قالب آن تحلیل کند. در این چارچوب، ضمن توجه به تأثیر ساختارهای مادی و پی‌آمدهای تصمیم بر آگاهی و بینش کارگزار، به نقش تعیین کننده اندیشه اسلامی پرداخته شده و کوشیده است تا رفتار سیاست خارجی ایران را با توجه به نقش عقیده اسلامی بر محیط ذهنی و ادراکی کارگزار، در رابطه تعاملی آن با ساختار نظام بین‌الملل بررسی کند.

۶. اسلام و ساماندهی جمعیت (فقه و حقوق)

رهبری، حسن؛ ۱۳۸۵، رقی، شومیز، ۱۳۲ ص، ۱۴۰۰ تومان

انفجار جمعیت، واقعیتی است که از دگردیسی‌های روزگار پدیدار گشته و زندگی انسانی را به شدت مخاطره‌آمیز ساخته است. نگرگاه اسلام در خصوص این انفجار بزرگ چیست؟ علاوه بر این، با هزاران نوزاد ناقص‌الخلقه، هموفیلی و امثال آنها که بر این جمعیت افزوده می‌شود چه باید کرد؟ آیا باید بی‌اعتنا بود یا رویکرد عقلانی و مدبرانه داشت؟ اثر حاضر با داشتن پرسش‌های فوق کوشیده است پاسخ‌های قرآنی، روایی، فقهی و علمی برای آنها بیابد.

۷. نظریه‌های امروزی شناخت (فلسفه و عرفان)

حقی، دکتر علی؛ ۱۳۸۵، وزیری، سلفون، ۵۵۲ ص، ۵۵۰۰ تومان

نظریه‌های امروزی شناخت، نخستین اثر مبسوطی است که در عرصه معرفت‌شناسی به فارسی ترجمه می‌شود. ویژگی بارز این است که بحث‌های جاری معرفت‌شناسی کنونی به روشنی و وضوح هر چه تمام‌تر، بررسی و نقادی شده است. نویسندگان این کتاب، که خود از معرفت‌شناسان پرآوازه‌اند، به تأسی از فیلسوفان مکتب فلسفه تحلیلی، همه جا پاس منطق را داشته‌اند و بر شفافیت زبان تأکید کرده‌اند. این کتاب، متن درسی است و درآمدی بر «نظریه شناخت» می‌باشد و خوانندگانی که برای آن در نظر گرفته شده‌اند دارای بهره‌ای از باریک‌بینی عقلی‌اند؛ بی‌آن که دانش گسترده‌ای از فلسفه داشته باشند.

۸. البراهین القاطعه فی شرح تجرید العقائد جلد ۴ (کلام و عقائد)

استرآبادی، محمد جعفر؛ ۱۳۸۵، وزیری، گالینگور، ۵۱۶ ص، ۴۹۰۰ تومان

«البراهین القاطعه» شرح عالمانه و پرمغزی است که ملامحمد جعفر استرآبادی، معروف به «شریعتمدار» بر کتاب «تجریدالعقائد» خواجه نصیرالدین طوسی نوشته است. این شرح، در واقع یکی از دایره‌المعارف‌های کلامی شیعی است که آراء فلاسفه و متکلمان را دربردارد.

وی در این کتاب، ضمن شرح و توضیح نکته‌های کلامی و فلسفی که خواجه طوسی آنها را به اجمال آورده، گاهی به نقد آرای او و نیز شاگردش علامه حلی می‌پردازد. تفکیک بین اصول دین و اصول مذهب، از ویژگی‌های دیگر این شرح است. در این جلد، دو مقصد از مقاصد «تجریدالعقائد»: امور عامه و جواهر و اعراض طرح و شرح شده است.

۹. دروس شرح منظومه (فلسفه و عرفان)

انصاری شیرازی، آیه الله یحیی؛ ۱۳۸۵، وزیری، سلفون، ۸۶ ص، ۹۸۰۰ تومان
شرح منظومه حکیم ملاحادی سبزواری از آثار برجسته در میراث فلسفه و حکمت اسلامی است که با چیره‌دستی کامل، مباحث حکمی و فلسفی در آن، تبیین شده است. از همان آغاز نگارش این کتاب، شرح‌های متعددی بر آن نوشته شده که هر یک، ویژگی خاصی دارند.

اثر حاضر، نیز شرحی است که حکیم متآله معاصر حضرت آیه الله حاج شیخ یحیی انصاری به سبکی شیرین و دل‌نشین غوامض و پیچیدگی‌های آن را باز نموده و خواننده را با رمز و رازهای آن آشنا می‌سازد.
شرح منظومه حکیم سبزواری شامل «منطق و حکمت» است که استاد انصاری در جلد اول این مجموعه به شرح بخش «منطق» و در سه جلد بعدی آن به شرح بخش «حکمت» می‌پردازند.

۱۰. سخن و تحول آفرینی (فقه و حقوق)

اختری، عباسعلی؛ ۱۳۸۵، رقی، شومیز، ۱۳۲ ص، ۱۴۰۰ تومان
سخن و سخنوری یکی از جای‌گاه‌های جلوه شخصیت انسان و عامل مهم شناخت اوست که بسیاری از جنبه‌های وجودی او را آشکار می‌سازد. از همین روست که از دیرباز پیامبران، حکیمان، سیاست‌مداران، مدیران اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی، مبلغان دینی و سیاسی، به این سلاح کارآمد، اهمیت داده و از آن در پیشبرد اهداف خود، کمک گرفته‌اند.
اثر حاضر با توجه به اهمیت موضوع در سه بخش، چگونگی تحول آفرینی از طریق سخنوری را بازگفته است: سخنران، نحوه ایراد سخن و محتوای سخن.

آشنایی با بخش‌های گوناگون مؤسسه

معاونت تولید

مدیریت تولید یکی از مدیریت‌های مؤسسه بوستان کتاب است که پس از بررسی و تصویب اثر در «شورای کتاب» کار آن آغاز می‌شود. حجه الاسلام والمسلمین اشرفی، مسئولیت این مدیریت را بر عهده دارند. به منظور آشنایی با این مدیریت، مصاحبه‌ای با ایشان انجام داده ایم که بخش اول آن را در این شماره می‌خوانیم.

مدیریت تولید، بخش علمی، فنی و حساس مؤسسه بوستان کتاب است که از نیروهای:

ویراستار، نمونه خوان، حروف چین، صفحه آرا، طراح، لیتوگراف و چاپ ترکیب شده است و همگی آنها در یک تعامل سازنده و پویا، به ارائه بهتر آثار در زمینه‌های علوم دینی و انسانی، کمک می‌کنند. این نیروها که بیش از سی پرسنل رسمی، ۲۵ نفر ساعتی و حدود پنجاه نیروی پروژه‌ای هستند در دو اداره آماده سازی و سفارشات و چاپ، گرد هم آمده‌اند.

سوال: سیر آماده سازی آثار و مراحل کار (گردش کار) بین واحدهای مدیریت تولید چگونه است؟

پس از تصویب کتاب در شورای بررسی آثار، کار این مدیریت آغاز می شود. ابتدا کار تصویب شده در واحد ویرایش این مدیریت ارزیابی و تخمین زمان و برآورد هزینه ویرایش می شود سپس قطع، فونت، نوع قلم، مصور شدن یا نشدن و ویژگی های دیگر آن مشخص می شود. با دستور مسئول مؤسسه، قرارداد آن با مولف تنظیم می شود و به امضای ایشان می رسد. با امضای قرارداد نشر، کار واحد ویرایش براساس شیوه نامه بوستان آغاز می شود. ابتدا نمونه ای از کار را ویرایش کرده و به تایید مولف می رساند و سپس کل کار ویرایش شده و مجدداً توسط نویسنده کنترل و تایید می شود.

در این مرحله، کار واحد آماده سازی آغاز می شود. ضمن تهیه چکیده ای از کتاب و تهیه ترجمه انگلیسی و عربی آن و سفارش طرح جلد، تایپ، یا غلط گیری متن را آغاز می نماید. سپس پرینت صفحه آرایی شده کتاب گرفته شده و برای مقابله با نسخه اصل به واحد تصحیح واگذار می شود.

بعد از مقابله و کنترل های لازم، جهت کنترل و تایید نهایی به ویرایش سپرده می شود. تایید نهایی نویسنده نیز در این مرحله صورت می گیرد. دوباره اثر به واحد آماده سازی بر می گردد تا غلط گیری های لازم انجام و صفحه آرایی نهایی انجام شود. پرینت نهایی به واحد تصحیح برای غلط گیری تحویل می شود پس از آن، واحد ویرایش برای آخرین بار کار را می بیند و در این مرحله برای نمایه های آن اقدام می نماید.

اگر نمایه لازم نباشد در این مرحله یک بار متن باز خوانی می شود. تا اغلاط احتمالی باقی مانده نیز اصلاح شود. نمایه ها پس از استخراج و کنترل ویرایش و تایید مولف به آخر کتاب ملحق می شود.

در پایان، پرینت کالک از کل متن گرفته می شود و اگر متن اعراب دار، ترام دار و یا حساسیت خاصی داشته باشد CD مستقیم جهت پلیمت ارسال می گردد. واحد آماده سازی، متن آماده لیتو گرافی را به همراه جلد آماده خروجی به واحد سفارشات تحویل می دهد که از این جا کار واحد سفارشات و چاپ خانه آغاز می گردد. لیتو گرافی، چاپ و صحافی از عمده کارهای این مرحله است.

سوال: پس از ذکر این مراحل، لطفاً به اجمال، هریک از این واحدها را معرفی فرمایید.

واحد ویرایش:

ویرایش، واحد علمی - فنی این مدیریت است که از یک سو با مؤلفان درباره برخی از مسائل علمی و ساختاری کتاب مرتبط است و از سوی دیگر با رعایت نکته های نگارشی و دستوری و اصلاح جمله ها و واژه ها به زیبا سازی متن و روزآمد کردن آن کمک می کند.

در واحد ویرایش، انواع کارهای ویرایشی - به اقتضای متن - روی کتاب ها صورت می گیرد:

ویرایش ساختاری - محتوایی، نگارشی، ترجمه ای، ادبی و فنی، از کارهایی است که ویراستاران این مؤسسه انجام می دهند. در حال حاضر، حدود پانزده ویراستار به صورت پروژه ای با این مؤسسه همکاری جدی دارند. حلقه ارتباط این ویراستاران، سه ویراستاری است که یک کارشناس رسمی ویرایش به صورت دائم در مؤسسه مستقر است که وظایف زیر را انجام می دهد:

- ارزیابی ویرایشی آثار از نظر: قیمت، زمان، نوع کار؛
- انتخاب ویراستار مناسب؛
- نظارت بر اجرای شیوه نامه؛
- کنترل کارهای ویرایشی؛
- تنظیم تعرفه های ویرایش؛
- نگارش پشت جلد ها.

شیوه نامه: مؤسسه بوستان کتاب، برای یک سان سازی کارهای ویرایشی خود، کتابی به نام « شیوه نامه بوستان » تدوین کرده است. روشن است که شیوه نامه، دستور العمل ویرایشی در جنبه های مختلف، به ویژه ویرایش صوری و فنی است که کارهای متعدد یک

یا چند ویراستار را به صورت واحد و یک سان در می آورد. داشتن « شیوه نامه » نشان فهم ویرایشی یک سازمان و مؤسسه نشر می باشد و عاملی است که همه ویراستاران مؤسسه یا نهاد پژوهشی و انتشاراتی را وحدت رویه می دهد . اکنون « شیوه نامه بوستان » در بعضی از مراکز پژوهشی و انتشاراتی دیگر ، ملاک عمل است .

نمونه خوانی :

نمونه خوانی ، عبارت است از : مقابله متن حروف چینی شده با دست نوشت پدید آورنده همراه با اصلاحات ویراستار برای یافتن و اصلاح غلط های متن حروف چینی شده .

این کار ، پس از ویرایش و حروف چینی انجام می شود که در دو - سه مرحله ، تا صفحه آرایی نهایی ، ادامه پیدا می کند .

در مؤسسه بوستان کتاب ، بسته به نوع کتاب و ساده و پیچیده یا مختصر و طولانی بودن آن چند نوع نمونه خوانی صورت می گیرد : ساده ، سهمیه ای ، چند گانه ، دو نفره همگام و پسرو (معکوس) .

در قسمت نمونه خوانی بوستان ، معمولاً ده تا پانزده نفر ، نمونه خوان فاضل به صورت پروژه ای همکاری دارند .

این را هم تذکر دهم که برخی می پندارند ، نمونه خوانی کار آسانی است و هر کس سواد خواندن و نوشتن دارد از عهده آن بر می آید ، حال آن که چنین نیست بلکه نمونه خوان باید ویژگی هایی داشته باشد ؛ از جمله : داشتن فضل و دانش مناسب ، شم نمونه خوانی ، خوش خطی و نظم ، دقت ، آشنایی اجمالی با ویرایش و حروف چینی و اخلاق همکاری .

در نمونه خوانی اگر ویژگی های فوق را از نظر دور بداریم ، کتاب ها پر غلط و با کیفیت نا مطلوب ارائه می شود .

(ادامه مصاحبه در شماره آتی)

خبر

آیین بزرگداشت حامیان نسخ خطی

کتاب خانه ، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی درصدد برگزاری هشتمین آیین بزرگداشت حامیان نسخ خطی است و به برترین تصحیح متن در زمینه تاریخ علم ، عرفان ، علوم قرآنی ، حدیث ، تاریخ ، اسناد ، ادبیات ، فلسفه ، اخلاق ، فهارس نسخ خطی و ... نیز از ناشرانی که علاوه بر کتاب فوق آثار فاکسیمیله (نسخه برگردان) روزنامه های قدیمی به چاپ رسانده اند ، لوح تقدیر و هدایایی اعطاء می کند . لذا علاقه مندان می توانند دو نسخه از کتب منتشره خود در موارد مطروحه فوق ، که در نیمه دوم سال ۸۵ و نیمه اول سال ۸۶ به چاپ رسانده اند ، تا تاریخ ۲۵ / ۶ / ۸۶ به دبیر خانه همایش به آدرس " تهران ، خیابان انقلاب ، بین خیابان دانشگاه و ابوریحان ، ساختمان فروردین ، طبقه هفتم ، مرکز پژوهش کتاب خانه مجلس شورای اسلامی " ارسال نمایند .

بیست و هشتمین جشن رونمایی کتاب

بیست و هشتمین جشن رونمایی کتاب ، با هدف نکوداشت نویسندگان کتاب های حوزه ادبیات و علوم انسانی و با موضوع کتاب ارزشمند ، « شهود و شناخت ، ترجمه و شرح صحیفه سجادیه » تألیف آیت الله حسن ممدوحی کرمانشاهی روز چهارشنبه ۹ خرداد ۱۳۸۶ در تهران فرهنگ سرای هنر توسط سازمان فرهنگی و هنری شهرداری تهران و با همکاری واحد تبلیغات و اطلاع رسانی مؤسسه بوستان کتاب برگزار شد .

در این مراسم ابتدا پس از نواخته شدن سرود جمهوری اسلامی حجه الاسلام شمس رئیس مؤسسه بوستان کتاب درباره اهمیت مخاطب شناسی در آثار دینی به ایراد سخن پرداخت سپس آقای فریدالدین حداد عادل دبیر جشن رونمایی بیانیه هیئت داوران را قرائت کرد .

سخنران دوم مجلس آقای محمد شجاعی (یکی از شاگردان آیت الله ممدوحی) به معرفی کتاب پرداخت. در خاتمه، مراسم نمادین رونمایی کتاب انجام شد و آیت الله ممدوحی در باره فلسفه دعا، که موضوع اصلی کتاب است، سخن گفت. بدین مناسبت بخش آشنایی با مؤلفین مؤسسه (این شماره) اختصاص به زندگی نامه آن عالم فرزانه «حضرت آیت الله ممدوحی کرمانشاهی» دارد.

فراخوان همایش کتاب سال حوزه

پژوهشگران و مؤلفان حوزوی که اثری از آنان در سال ۸۵ منتشر شده است می توانند با ارائه دو نسخه از کتاب خود به «نشانی: بلوار امین، بلوار جمهوری اسلامی، معاونت پژوهشی حوزه، دبیرخانه کتاب سال حوزه» تا پایان خرداد ماه ۸۶ در نهمین دوره کتاب سال حوزه شرکت کنند.

نگاهی اجمالی به عملکرد مؤسسه بوستان کتاب در سال ۱۳۸۵

مؤسسه در سال ۸۵ موفق شده است با ۱۱۳ اثر چاپ اول و ۲۱۸ اثر چاپ مجدد جمعا ۳۳۱ اثر در تیراژ ۶۲۵۹۰۰ یک سال پر کار و بی سابقه را پشت سر بگذارد که بدین ترتیب مجموع آثار چاپ اول مؤسسه به ۱۴۶۵ عنوان و باز چاپ آن هم به ۱۴۴۶ اثر و از نظر تیراژ به ۱۰,۴۵۸,۳۰۰ جلد می رسد. (فهرست اجمالی آثار منتشر شده سال ۱۳۸۵ در همین شماره آمده است) در همین جا موفقیت را به تمامی همکاران به خصوص دست اندرکاران تولید مؤسسه تبریک می گوئیم. همچنین این مؤسسه در سال ۸۵ با شرکت در جشنواره های مختلف موفق شد دو بار عنوان ناشر نمونه (کشوری، حوزه) شناخته شود که بدین ترتیب از سال ۱۳۷۵ تاکنون ۲۰ بار به عنوان ناشر نمونه در جشنواره های مختلف شناخته شده است یعنی هر سال (به طور میانگین) دو بار.

همچنین در این جشنواره ها مؤسسه توانسته مجموعا با کسب ۱۳ امتیاز مجموع امتیازهای خود را به ۱۹۳ برساند. لذا این مؤسسه همچنان به عنوان «پر افتخارترین ناشر برگزیده کشور» و تنها ناشر در کسب امتیازهای زیر در سطح کشور قرار گیرد: ۲۰ نوبت ناشر سال و ۱۵۵ اثر برگزیده با کسب ۱۹۳ امتیاز در جشنواره مختلف.

آشنایی با مؤلفین مؤسسه

این شماره به بهانه برگزاری جشن رونمایی از کتاب شهود و شناخت؛ به معرفی حضرت آیت الله حسن ممدوحی کرمانشاهی می پردازیم.

آیت الله حاج شیخ حسن ممدوحی در سال ۱۳۱۸ در کرمانشاه متولد شد. پس از طی دوره مقدمات، سطوح عالی را نزد آیات عظام: ستوده، سلطانی، طباطبائی و دیگر بزرگان بزرگان گذراند. درس خارج را نزد آیت الله داماد و آیت الله شیخ هاشم آملی خواند و فلسفه و تفسیر را از محضر علامه طباطبائی فرا گرفت. سپس به تدریس در حوزه و دانشگاه در زمینه های معارف اسلامی، فقه و اصول، تفسیر و فلسفه و عرفان پرداخت که هم اکنون نیز ادامه دارد. از ایشان تا کنون ۲۲ کتاب چاپ شده است که از آن میان، مؤسسه بوستان کتاب آثار ذیل را از ایشان چاپ کرده است:

- شهود و شناخت (دوره ۴ جلدی)؛
- ترجمه صحیفه سجاده؛
- حکمت حکومت فقیه.

مصاحبه ریاست مؤسسه بوستان کتاب با اصحاب رسانه

مؤسسه «بوستان کتاب» مرکز چاپ و نشر دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم است که در سال ۱۳۶۱ به طور رسمی تاسیس شده و یکی از واحدهای تابعه دفتر تبلیغات اسلامی به شمار می‌رود. دفتر تبلیغات اسلامی در سال ۱۳۵۷ به عنوان مؤسسه‌ای که عهده‌دار کارهای تبلیغاتی دفتر حضرت امام بود، تاسیس شد و در اردیبهشت سال ۱۳۵۸ به طور رسمی افتتاح گردید. با بازنگری در وظایف دفتر، مجموعه چاپ و نشر نیز دچار تحول شد و در سال ۸۰ به «مؤسسه بوستان کتاب» تغییر نام یافت.

آنچه در پی می‌آید، گفتگوی حجت الاسلام والمسلمین حاج آقای شمس مدیر بوستان کتاب با خبرنگاران است. که در این جا به نام بعضی از آنها اشاره می‌کنیم:

۱. روزنامه صدای عدالت

۲. نشریه ایمان

۳. نشریه پیام بوستان

۴. خبرگزاری کتاب ایران (ایبنا)

۵. روزنامه رسالت

۶. کتاب نیوز

۷. نشریه ۱۹ دی

۸. روزنامه جام جم

۹. روزنامه صنعت

ایمان ، رسالت ، عدالت

س : فعالیت اصلی بوستان کتاب در چه موضوعات و زمینه هایی است؟

۱۶ موضوع اصلی در شورای بررسی آثار مؤسسه مورد بررسی قرار می‌گیرد و بعضی از آنها موضوعات فرعی دارند که به ۶۰ موضوع می‌رسد. قرآن، تفسیر، علوم قرآنی، حدیث و رجال، فقه و حقوق، احکام، فقه استدلالی، اصول فقه، فلسفه، فقه احکام و عقاید، فلسفه و عرفان، اقتصاد، تعلیم و تربیت موضوع اصلی حوزه اندیشه اسلامی است و اعضای شورای کتاب به تناسب موضوعی که بیشتر شناخت دارند، کتاب‌ها را بررسی می‌کنند. در صورتی که کتاب به تصویب رسید و احیاناً در بعضی موارد مشروط باشد، اشکالات برطرف شده و اقدام به نشر می‌شود. اگر کتابی با موضوع خاص باشد، از کارشناسان دیگر برای مطمئن شدن از رعایت معیارهایی که داریم استفاده می‌کنیم.

ایمان ، رسالت ، عدالت

س : مخاطبان اصلی انتشارات بوستان کتاب چه کسانی هستند؟

سه گروه مخاطب در نظر گرفته شده است. با توجه به این که یک مؤسسه انتشاراتی حوزوی هستیم یک سری از کتاب‌ها تخصصی است که مورد استفاده طلاب، فضلاء و اساتید حوزه و رشته‌های دانشگاهی قرار می‌گیرد. دسته دوم کتاب‌ها عمومی هستند و مستقیم مورد استفاده مخاطب قرار می‌گیرد که اغلب موضوع ها هم در تخصصی و هم عمومی دسته بندی می‌شود و گروه سوم مخاطب آثار، کودک و نوجوان است که بیشتر در مورد تاریخ سیره معصومین و مسائل اعتقادی است.

ایمان ، عدالت

س : شیوه پخش آثار مؤسسه چگونه است ؟

این مؤسسه ۱۵۰ نمایندگی در سراسر کشور دارد. نوع کتاب و نوع موضوعات توافق شده در حوزه کار نمایندگی‌ها می‌باشد، پس از انتشار، نمونه برای آنها فرستاده می‌شود و آنان نیز به تعدادی که می‌توانند مصرف کنند، تقاضا می‌نمایند. همچنین ما در حال حاضر ۵

فروشگاه در شهرهای قم، مشهد، تهران و اصفهان داریم که بزرگ ترین فروشگاه عرضه کتاب‌های اسلامی در سال ۷۴ در قم با یک فعالیت گسترده افتتاح شد. این مؤسسه با ۱۷۰ ناشر در خرید و مبادله کتاب همکاری دارد و کتاب‌های آنان را نیز بعد از بررسی در شورای خرید کتاب پذیرفته و در فروشگاه های خود عرضه می‌کند. همچنین این مؤسسه با برخی از مراکز پژوهشی قم هم ارتباط دارد و با توجه به تنوع کتاب در کتاب فروشی بوستان کتاب، موسسات کتاب‌های مورد نیاز خود را تهیه و نیازی به مامور خرید ندارند. این مؤسسه اقدام به فروش اقساطی کتاب برای طلاب نیز کرده است.

ایمان ، رسالت ، عدالت

س : مؤسسه بوستان کتاب تا کنون چند بار به عنوان ناشر برگزیده سال انتخاب شده است؟ دلایل اصلی این موفقیت‌ها را در چه می‌بینید؟

در ۱۲ سال گذشته مؤسسه بوستان کتاب ۲۰ مرتبه به عنوان ناشر برگزیده، ۵ نوبت ناشر سال کشوری بوده، ۷ بار ناشر سال حوزه و ۳ نوبت هم به عنوان ناشر سال دانشجویی، یک بار خادم قرآن و... برگزیده شده است. این مؤسسه در دولت هر سه رئیس جمهوری اخیر با گرایش‌های متفاوت آنها، لوح تقدیر از آنها دریافت کرده است. تا کنون ۱۵۰ عنوان از کتاب‌های چاپ اول مؤسسه نیز به عنوان کتاب برتر شناخته شده است.

این مؤسسه طی ۲۵ سال گذشته تا کنون ۳ هزار عنوان کتاب منتشر کرده که از هر کتاب به طور متوسط طی دو نوبت بازچاپ شده آثار چاپ اول نیز ۱۵۰۰ عنوان بوده است بیش از ۱۰ میلیون جلد جمع تیراژ کتاب‌های منتشر شده در مؤسسه بوستان کتاب می‌باشد. در همین راستا کتابچه‌ای به مناسبت ۲۵ سال فعالیت مؤسسه تهیه کرده‌ایم که آماده انتشار است. این کتابچه غیر از ارائه فعالیت انتشاراتی مؤسسه، برای کسانی که می‌خواهند مطالعات آماری کنند، با توجه به گستردگی حوزه فعالیت و نوع ارتباطی که داشته و با توجه به فعالیت طولانی و مستمر مؤسسه، تنوع موضوعات و تنوع مخاطبان و... مطالعه و بررسی آنها از نظر آماری می‌تواند محک مناسبی برای میزان اقبال جامعه به این موضوعات و تغییرات آن باشد.

ایمان ، رسالت

س : آیا تا کنون در زمینه نشر الکترونیک اقداماتی کرده‌اید؟

نشر الکترونیک کار جوانی است و متأسفانه آن قدر که باید در کشور بهره‌برداری نمی‌شود. سایتی ایجاد شده و کتاب‌ها در آنجا معرفی شده است با پنج سایت فعال که در زمینه کتاب کار می‌کنند، ارتباط جدی است و کتاب‌های ما هم در آن جا عرضه می‌شود. در کل وضعیت نشر الکترونیک در کشور بسیار ضعیف است. ما اکنون در زمینه اجرای برنامه‌ای هستیم تا بتوانیم فایل‌های کتاب را هم در سایت ارائه کنیم. در حال حاضر خلاصه اجمالی تمام کتاب‌ها در سایت موجود می‌باشد. سایت مؤسسه در حال حاضر فارسی است که به زودی همین مقدار از معرفی کتاب‌ها را به دو زبان انگلیسی و عربی هم روی سایت می‌گذاریم و در مرحله بعد قرار دادن فایل تمام کتاب‌ها بر روی سایت برای امکان بهره‌گیری از آن است.

۱۹ دی

س : شما در مؤسسه بوستان کتاب در زمینه ایجاد جذابیت محتوایی و شکلی آثارتان چه کارهایی کرده‌اید ؟ از مهم ترین برنامه های ما در مؤسسه بوستان کتاب کار کردن در بحث مخاطب شناسی محتوایی کتاب هاست . ما در سالیان اخیر این کار را با دقت انجام داده ایم و حتی در صفحه دوم کتاب ها آورده ایم که مثلاً این کتاب برای مخاطبین تخصصی ، عمومی ویا کودک و نوجوان است . گذشته از این در شورای بررسی آثار هم این موضوع را کنترل می کنیم که مطالب یک کتاب که قرار است به چاپ برسد فقط و فقط برای مخاطب خاص خود باشد که این مسئله باعث می شود تا کتاب هم قابل فهم باشد برای مخاطب و هم اینکه برایش خسته کننده نباشد . غیر از جذابیت های محتوایی باید شیوه بیان و سادگی مطالب هم رعایت شود ، همچنین بحث ویرایش و رعایت دستور زبان ، شکل ظاهری آن و ... هم مهم است حتی برای طیف کودک و نوجوان لازم است که از تصاویر هم در کتاب استفاده شود . طرح جلد هم به

عنوان ویرتین یک کتاب بسیار مهم است که باید جذابیت داشته باشد. ظاهر و شکل اثر از این جهت اهمیت دارد که در بازاری که کارهای بدلی بسیار است، گاهی یک اثر خوب به دلیل فقدان جذابیت های بعدی، به چشم نمی آید.

۱۹ دی

س: سال گذشته که سال پیامبر اعظم (ص) بود در زمینه پیامبر (ص) چه فعالیت هایی داشتید؟

از آنجا که دفتر تبلیغات اسلامی یک نهاد وابسته به مقام معظم رهبری است و بوستان کتاب هم یک ناشر حوزوی می باشد طبعاً ما هم در سال پیامبر (ص)، هم گام با سیاست های کلی نظام حرکت کردیم. البته ما قبل از پارسال براساس آماری که گرفتیم به طور مستقیم یا غیر مستقیم چهل عنوان کتاب مربوط به پیامبر (ص) چاپ کرده بودیم و همچنین در سال پیامبر هم چهار، پنج عنوان کتاب در این موضوع پذیرفته و در همان سال به چاپ رساندیم و ۶ کتاب هم برای چاپ اول پذیرفته که در سال ۸۶ منتشر می شود، علاوه بر آن که برخی از کتاب های قبلی مثل *فروع ابدیت* چند بار تجدید چاپ شدند.

۱۹ دی

س: برای امسال که از سوی رهبر معظم انقلاب به عنوان سال اتحاد ملی و انسجام اسلامی نام گذاری شده چه برنامه ای دارید؟

طبعاً امسال هم ما بر اساس سیاست های نظام و انقلاب کار می کنیم و همان شاخصه ها را دنبال می کنیم. هدف ما این است که در سال جاری با چاپ آثاری، علاوه بر آن که حقایق شیعه را به خوبی تبیین کنیم. در راستای وحدت شیعه و سنی و تحقیق انسجام اسلامی و جلوگیری از تفرقه افکنی ها کار کنیم. ما امسال هم مثل پارسال فراخوان داده ایم که پژوهشگران و نویسندگان به ویژه در عرصه انسجام اسلامی آثار خود را به مؤسسه بدهند. همین الان هم کتاب *امام علی (ع) و همگرایی* در موضوع وحدت اسلامی که کتاب بسیار ارزنده ای است آماده چاپ است.

۱۹ دی

س: چندی پیش خبری به نقل از شما در خبرگزاری کتاب ایران (ایبنا) می دیدم مبنی بر اینکه کتاب های بوستان کتاب از طریق پیام کوتاه (SMS) در اختیار متقاضیان قرار می گیرد. در صورت امکان در این خصوص توضیحات جامع تری بفرمایید؟

مدیریت بوستان کتاب از طریق پیام کوتاه تلفن همراه (SMS) پاسخ گوی تمامی سوالات و آماده دریافت انتقادات و پیشنهادهای مخاطبان این مؤسسه است و افراد می توانند از طریق شماره ۱۰۰۰۲۱۵۵ پیام های خود را به روابط عمومی بوستان کتاب ارسال کنند. همچنین از این طریق سفارش و خرید کتاب نیز میسر می شود. البته پیام ها در حال حاضر باید با حروف لاتین ارسال شود تا مسئولان روابط عمومی بتوانند آنها را دریافت و مطالعه کنند. همچنین ما درصدد هستیم که با هماهنگی های لازم بتوانیم هم پیام های فازی و هم پیام های لاتین را دریافت کنیم تا از این طریق بتوانیم به صورت مطلوب تری به مخاطبان خدمت رسانی کنیم.

ایمان، رسالت

س: آسیب شناسی حوزه نشر کتاب را در شرایط فعلی در چه می بینید و برای رفع آن چه باید کرد؟

نشر از یک جهت فعالیت فرهنگی است و تاثیر مستقیم در فرهنگ و باور مردم دارد. از این رو و به عنوان یکی از مهم ترین عوامل فرهنگی کشور شناخته می شود، از طرف دیگر با توجه به این که بایستی در غالبی عرضه شود که ذهن مخاطب را جذب کند، فعالیت هنری هم محسوب می شود. از جهت این که کار تولیدی است و بایستی با سرمایه گذاری ایجاد شود، کار صنعتی است و همانند تمام صنایع دیگر است و به این خاطر صنعت نشر گفته می شود. در تمام ابزارها و کارکردها که در هر تولید و صنعت استفاده می شود باید تمام آن مسائل شناخته شده و بررسی شود. علت اصلی مشکل ما در این زمینه این است که افرادی که به این کار دست زده اند و در

این حوزه فعالیت می‌کنند، گرچه اغلب آنها از روی علاقه به این کار روی آورده‌اند، اما در عین حال در زمینه مسائل علمی نشر، کشور ما بسیار ضعیف است. در زمینه نشر کمتر از کارشناسانی استفاده می‌شود که در موضوعات مختلف در این صنعت صاحب نظر باشند و صنعت نشر ما از این مشکل رنج می‌برد. اگر بخواهیم نواقص را بررسی کنیم نیاز به آموزش دارد، ناشر مقصر نیست و بایستی از مشاور استفاده کنند. در زمینه چاپ و کتابداری رشته دانشگاهی داریم ولی متأسفانه در نشر کتاب چنین رشته دانشگاهی نداریم. با توجه به فرهنگ بالای جامعه که همان فرهنگ تشیع و فرهنگ انقلاب اسلامی است و انسان‌های زیادی در جهان علاقه مند به این فرهنگ هستند، اگر ما بخواهیم این فرهنگ را منتقل کنیم باید در ابزار و قالب مناسب عرضه کنیم و لازمه آن ایجاد رشته دانشگاهی در حد کارشناسی و در مقاطع بالاتر است تا کارکنان آن آموزش داده شود و تنها به صورت انتقال تجربیات نباشد. باید کسانی که وارد حوزه نشر می‌شوند، این مسائل را آموزش دیده باشند تا از سرمایه‌گذاری در این زمینه بهره‌برداری بیشتر شود؛ به خصوص در زمینه مسائل دینی و فرهنگ ایرانی که با فرهنگ تشیع عجین شده است. در زمینه آموزش اگر کار جدی صورت بگیرد، به نظر می‌رسد دوره‌ای که در دانشگاه علمی - کاربردی اجرا می‌شود بهترین ابزار است. اگر وزارت ارشاد توجه جدی به این مسئله کند و احیاناً بعضی از رشته‌های دانشگاه علمی - کاربردی را راه‌اندازی نماید، در آینده می‌تواند به رشته‌های بزرگ‌تر تبدیل شود و مورد استقبال قرار گیرد.

صنعت

س: نظر شما درباره رقابت با ناشران خارجی چیست؟

ما باید کاری کنیم که صنعت نشر از دولت مستقل باشد. و روی پای خودش بایستد تا با تغییراتی که در اثر تغییر دولت‌ها حاصل می‌شود، آسیبی به صنعت نشر نرسد چنان‌که پیش از این که دولت‌ها عوض می‌شدند باعث می‌شد تغییراتی ناگهانی در صنعت نشر اتفاق بیفتد.

از مهم‌ترین مشکلات در این باره آن بود که کتاب تولیدی ایران، توانایی رقابت با کتاب خارجی را نداشت. بدترین حالتی که طی این سال‌ها اتفاق افتاده بود و کسانی که این تصمیم را گرفته بودند به انگیزه حمایت از کتاب و کتاب‌خوانی تصمیم‌گیری کرده بودند ولی تأثیر سوئی داشته بویژه در زمینه کتاب‌های دینی و آن این بود که کتاب خارجی در این حوزه با قیمتی حدود ۳۰ درصد عرضه می‌شد درحالی‌که قیمت کتاب باید برابری کند. مثلاً کتابی که اینجا سه هزار تومان قیمت داشت با یارانه حدود یک هزار تومان به فروش می‌رفت. در موارد بسیار بدتر از این کتابی که اینجا تهیه و حتی چاپ شده بود از ایران به بیروت برده و به دلیل عدم تبعیت ایران و لبنان از قانون مالکیت معنوی در آنجا افسست و با یارانه ارزی به خریدار داخل فروخته می‌شد. البته اگر ناشر اعتراض می‌کرد جلو نشر کتاب گرفته می‌شد، این کار ارزنده بوده است.

خبرگزاری کتاب ایران

س: به عنوان مدیر پرکارترین انتشارات سال ۸۵ فروش کتاب‌های دینی را چه طور می‌بینید؟

قطعاً مسائل مختلفی که در جامعه می‌گذرد مانند مسائل سیاسی، اجتماعی، دینی، فرهنگی و... تأثیر غیر قابل انکاری در فروش آثار دینی دارند و مناسب‌های مختلفی که اعلام می‌شود، حضور پررنگ یا کم‌رنگ مراکز مرتبط، اثر قابل ملاحظه‌ای در فروش آثار دینی خواهد داشت.

خوش بختانه فروش آثار این مؤسسه در سال ۱۳۸۵ نسبت به سال ۸۴ افزایش ۴۰ درصدی داشته. آن چیزی که می‌تواند محک مناسبی باشد فروش در کتاب‌فروشی هاست که خوش بختانه مؤسسه ما از این جهت نیز فروش خوبی دارد و با اطلاعاتی که از بعضی مراکزی که با آن مرتبط هستیم داریم، فروش کتاب هادر سال ۸۵ نسبت به سال ۸۴ رونق بهتری داشته است.

خبرگزاری کتاب ایران

س: وضع توزیع کتاب را در کشور چطور ارزیابی می کنید؟ و عمده مشکلات ناشران به ویژه ناشران کتاب های دینی در این زمینه چیست؟

مهم ترین مشکل در مورد کتاب و خصوصا کتاب های دینی دو دسته است، اول: اطلاع رسانی و دوم: سامانه پخش کتاب. این دو عامل قطعا روی یکدیگر اثر مستقیم و تاثیر متقابل دارند. یعنی اگر ما بتوانیم اطلاع رسانی را تقویت کنیم تا حدود زیادی می توانیم از بار مشکلات در زمینه پخش - که حل آن کار مشکل تری هم هست و هزینه بیشتری می طلبد- کم کنیم و حتی افراد و بخش های دیگری را که در عرضه پخش حضور ندارند به کمک توزیع و پخش کتاب وادار کنیم .

رسانه هایی مثل صدا و سیما یا در دوره هایی که احیانا روزنامه ها و نشریات فعال تر در عرصه های اجتماعی حضور دارند، تمام این ها به نوبه خود موانعی است برای اینکه مردم وقت بیشتری برای مطالعه کتاب بگذارند. اگر چه کسانی که به سایت های خبری و ... مراجعه می کنند، کسانی که روزنامه می خوانند، مجله می خوانند مطالعه می کنند ولی در عین حال این مطالعه از مقوله کتاب نیست. از نظر سهولت دسترسی و بهره برداری از محتوای کتاب هم، اگر فرض کنیم کسی بخواهد یک رمانی را بخواند یا احیانا همین متن را در قالب یک فیلم ببیند چه در سینما و یا تلویزیون باز معمولا میل و علاقه به این جور موارد بیشتر است تا کتاب .

با مقداری تامل و استدلال می توان ثابت کرد در صورتی که اطلاع رسانی دقیق از کتاب های منتشر شده صورت بگیرد مخاطبان آن کتاب ها به سمت کتاب خواهند رفت . حتی در صورت نامناسب بودن توزیع و ادامه وضع فعلی پخش کتاب . بهترین شاهد صحت این مطلب ، استقبالی است که در ایام نمایشگاه بین المللی کتاب تهران اهل کتاب به نمایشگاه دارند چون در آن جا وقتی می بینند توقع آنها برآورده می شود و کتاب های مورد نظرشان را می توانند پیدا کنند، بنابر این مراجعه می کنند .

از کارهای بسیار مناسب در این زمینه همین خبرگزاری کتاب ایران است که این را به فال نیک می گیریم و امیدوار هستیم این خبرگزاری بتواند ارتقا پیدا کند. بنده بارها به صدا و سیما پیشنهاد کردم که شبکه خبر سیما که در زمینه خبر فعالیت می کند بخشی را و فعلا با ۱۰ دقیقه یا یک ربع در روز، به « خبرکتاب » اختصاص بدهد و کتاب هایی که در کشور منتشر می شود اطلاع رسانی شود. حتی اگر ملاحظاتی وجود دارد، نام ناشر و یا احیانا نویسنده ذکر نشود و اعلام شود در این موضوع چه کتاب هایی منتشر شده تا کسانی که مخاطب کتاب هستند مطلع شوند.

اگر این کار صورت بگیرد طبیعتا یک مرحله بزرگی از کار انجام شده و مخاطب کتاب با هر مشکلی که باشد خودش را به کتاب خواهد رساند و تقاضا ایجاد می شود.

در این صورت در شهری که ممکن است یک یا دو کتاب فروشی و یا تعداد محدودی کتاب فروشی باشد ، دانشجو، معلم، فرهنگی، روحانی و... مراجعه می کنند و آن کتابی که منتشر شده را از کتاب فروشی در خواست می کنند، این جاست که کتاب فروشی به دنبال ناشر خواهد آمد . اگر این اتفاق بیفتد بعضی از مراکز دیگر از قبیل مراکز پستی و سایر مراکز دیگر می توانند فعال تر وارد شبکه توزیع کتاب شوند و تقاضای پخش افزایش یابد .

در زمینه توزیع پیشنهاد دیگر بنده این است که یک شبکه توزیع کتابهای اسلامی در کشور به وجود آید طبق آمار موجود تعداد کتاب فروشی های موجود در کشور از تعداد ناشران کمتر است. گفته می شود ۸ هزار ناشر در کشور وجود دارد اما همه آنها فعال نیستند، نشر اصلی کشور توسط ۲۰۰ ناشر و حتی کار اصلی توسط ۱۰۰ ناشر انجام می شود. ۸۰ درصد نشر کشور توسط حدود ۲۰۰ ناشر انجام می شود و کتاب فروشی هایی که هستند نمی توانند تمام کتاب ها را در فروشگاه های خود عرضه کنند ؛ مثلا ما ۹۰۰ عنوان کتاب در حال حاضر داریم که انتظار نداریم کتاب فروشی های نمایندگی ما، تمام ۹۰۰ عنوان را عرضه کنند. بنابراین ، شبکه موجود امکان بیشتری ندارد و برای ناشرها هم این توان نیست که در تمام شهرها برای خود کتاب فروشی بزنند. این مشکل را در حال حاضر از طریق یک نمایشگاه بین المللی و استانی حل کرده اند. ما باید فروشگاههای متمرکز ایجاد کنیم. در شهرهای بزرگ دانشگاهی و حوزوی مانند تهران، مشهد، شیراز، اصفهان، اهواز و... این کار را انجام دهیم و تجمعی از کتاب ها باید ایجاد شود و اگر مشارکت جمعی در این قضیه

صورت گیرد، طبیعتاً نیاز به سرمایه دارد که ارشاد هم باید در این زمینه کمک کند تا این کار راه بیفتد. کتاب فروشی‌های کوچک حل مشکل نمی‌کند. آنها باید فعالیت کنند ولی مشابه فروشگاه مرکزی مادر قم فروشگاه با امکان عرضه ۱۰ تا ۲۰ هزار عنوان کتاب دینی که به صورت موضوعی عرضه شده باشد حداقل ۵ تا ۱۰ شهر بزرگ کشوری تواند تا حدودی در مرحله اول رفع مشکل کند. در مراحل بعدی با توسعه آن می‌تواند تکثیر شود. اگر در راه اندازی اولیه آن چند مؤسسه همکاری کنند با مختصر حمایتی از طرف وزارت ارشاد، استانداری‌های هر استان و شهرداری‌ها به صورت وام و... این فروشگاه‌ها به صورت خودگردان می‌توانند به فعالیت خود ادامه دهند.

کتاب نیوز

س: کتاب‌های اعتقادی که در کشور چاپ می‌شود مختلف است بعضی با توسل به خواب و رؤیا و مکاشفه آثاری چاپ می‌کنند که عامه پسند است. شما معمولاً چه نوع آثار دینی منتشر می‌کنید؟

سواء استفاده از اعتقادات قلبی مردم بزرگ‌ترین خطری است که فرهنگ دینی کشور را نشانه گرفته و متأسفانه در میان ناشران کشور به عنوان پرچمداران فرهنگ رواج یافته است.

حضور در جریان‌های عوام پسند صرف و دوری از مستندات علمی، سرطان‌وار در برخی مراکز فرهنگی به ویژه حوزه نشر رسوخ کرده؛ که در صورت عدم نظارت، تأثیرات منفی جبران‌ناپذیری بر کشور خواهد گذاشت.

استناد به خواب و رویا، احضار روح، ملاقات با ائمه و مسائلی از این دست، از جمله موضوعاتی است که امروز دست‌مايه سودجویانی است که همخوانی ذاتی این موضوعات با فطرت را به عنوان کلیدی راه‌گشا! برای حضور بازاری در جامعه نشر و کسب سودهای کلان شناخته‌اند.

بارها کتاب‌هایی با مضامین خواص سوره‌ها و آیات برای چاپ به دفتر ارسال شده که از چاپ آنها خودداری کرده‌ایم، چرا که تأثیر آیات تنها به خواندن صرف آن دعا و آیه و سوره نیست؛ بلکه مخاطب و عامل به این دستورها بایستی دارای شرایطی باشد که به هیچ وجه در متن این نوع کتاب‌ها- که بازار بسیار خوبی هم پیدا کرده- دیده نمی‌شود و وقتی خواننده ببیند که تأثیر آن دعایی که در کتاب نوشته شده یا ظهور نمی‌کند و یا به عکس می‌شود! همین هم تأثیرات منفی بر اعتقادات او می‌گذارد.

باید ذائقه آفرید تا عرضه متقاضی پیدا کند. نگرش جدید آموزش و پرورش در تألیف کتب مرجع و مذهبی می‌تواند در این عرصه کمی روشنگر و کمکی برای مخاطبان و ناشران باشد. اگر کودکان‌مان را با تحقیق آشنا کنیم و پژوهش را به آنها بیاموزیم، علاوه بر این که فرهنگ مطالعه را در جامعه احیا کرده‌ایم، راه را بر تولید و توزیع و فروش آثار سطحی، خرافی و بدون منطق سد کرده‌ایم. همگام نبودن تألیفات دینی و آثار مذهبی با نیاز جامعه و به روز نبودن اطلاعات این آثار، خود از موانعی است که باعث عدم اقبال مردم به مطالعه این گونه آثار شده است.

شعار ما نیازسنجی مخاطب و پرکردن خلأهای فرهنگی و اعتقادی بوده است؛ نگاه نو و به روز به مسائل و شبهات موجود در جامعه و همچنین توجه به ذائقه مخاطب در رأس تنظیم برنامه‌های کاری‌مان قرار داشته است.

شاید در سال، بالغ بر ۵۰۰ عنوان پژوهش به دفتر تبلیغات ارسال شود که از این تعداد نهایتاً ۷۰ یا ۸۰ عنوان جهت چاپ از شورای کتاب ما که متشکل از نخبگان و اساتید حوزه و دانشگاه است، مجوز چاپ می‌گیرند، اینها همه به دلیل نوع نگاهی است که به کار داریم؛ نمی‌خواهیم به هر نحو ممکن کتاب چاپ کنیم، می‌خواهیم و تلاش می‌کنیم، موثر باشیم، این لقب ارزشمند "نماد

روشنفکری" را ارزان به دست نیاورده‌ایم که ارزان هم خرجش کنیم. از سویی پرهیز از تولید آثار بی‌محتوا و کم‌مایه از جمله آفاتی است که هر مجموعه فرهنگی را تهدید می‌کند، تمام تلاشمان دوری از ارائه این گونه آثار بوده و هست. ضمناً اعتقاد داریم که سلیقه و ذائقه مخاطب به وسیله ناشران تامین و هدایت می‌شود.

چهره سازی و نخبه پروری مبتنی بر آرمان‌های انقلاب از مهم‌ترین اهداف بوستان کتاب است. هیچ‌گاه راه را بر جوانان و آنهایی که برای اولین بار قلم می‌زنند، نبستیم و اگر آثار خوبی از سوی اشخاصی که تجربه کاری و پیشینه فرهنگی نداشتند، مورد تایید قرار می‌گرفت با افتخار و آشکارا و نه در خفا و خوف و رجاء منتشر کرده‌ایم. امروز بسیاری از نویسندگان اصلی ما، جوانان سالهای دوری هستند که اولین تجربه نویسندگی شان در بوستان رقم خورد. بارها شده اشخاصی که جزو چهره‌های سرشناس حوزه و دانشگاه هم هستند آثاری را به ما ارائه کرده‌اند که بنا به دلایل مختلف نظر شورا را تامین نکرده و چاپ نشده‌اند! در واقع نام و جایگاه آدم‌ها ملاک تایید کارشان برای چاپ نبوده و نیست. دو بار انتخاب کتاب سال دانشجویی، نشان از اهمیتی است که ما در کنار توجه به علوم دینی و تولید آثار حوزوی، به کار دانشگاهی و توجه به آثار دانشجویی داشته‌ایم.

صدای عدالت

س: وضع کتاب‌های اعتقادی را در کشور چگونه می‌بینید؟

حقیقتاً توزیع کتاب‌های اعتقادی در کشور دچار ضعف اساسی است و بدون کمک دولت در بحث ارائه امکانات و حمایت از تشکیل خانه‌های کتاب و یا نمایشگاه‌های دائمی در استان‌ها حل نخواهد شد. شما ببینید در نشر و ترویج فرهنگ اسلام و انقلاب هیچ حرکت منسجم و مؤثری در خارج از مرزهای ایران انجام نشده است، حضور ناشران ممتاز در سطح بین‌المللی علاوه بر این که ارتباط اهل تشیع، جهان اسلام، ایرانیان و تمامی علاقه‌مندان به انقلاب را با اندیشه‌های معاصر بیش از پیش مؤثر و نزدیک می‌کند، باعث ترویج فرهنگ انقلابی و اسلامی ما، همچنین تبلیغ دین اسلام بعنوان آئینی زنده و پویا در تمام جهان می‌شود و ایجاد بستر و زمینه این ارتباط تنها از عهده دولت بر می‌آید. اگرچه کارنامه عملکرد برخی سازمان‌ها در این زمینه، خبر از ضعف فعالیت‌های انجام گرفته و یا نگرفته! می‌دهد.

مطمئناً ناشران هم باید با توجه به نیاز روز جهان، محصولات و آثار ارزشمند، پرمحتوا و جذابی را برای گروه‌های مختلف مخاطب در سایر نقاط جهان آماده سازند که ترجمه فنی و تخصصی، هدفمند و متناسب با مسیر حرکت جوامع بشری یکی از راه‌های معرفی و ترویج فرهنگ غنی اسلام و انقلاب اسلامی در جهان است. گرچه در داخل کشور هم انسجام و نقشه‌ای برای تولید آثار فاخر دینی و ملی وجود ندارد. در یک کلام، رونق بازار نشر به ویژه نشر دینی ارتباطی مستقیم با سیاست‌گذاری‌ها و اقدامات دولت دارد.

۱۹ دی

س: به رغم آن که در طول سالیان اخیر مشاهده شده که تعداد کتاب‌های حوزه علوم دینی رو به فزونی گذاشته است اما به نظرمی رسد که به لحاظ کیفی و محتوایی هنوز نتوانسته‌اند انتظارات مخاطبین خود را به خوبی پاسخ دهند، به نظر شما دلیل این مسئله چیست؟

خب! بالاخره این که در مواردی روی بحث محتوایی، نوع فعالیت و نیازهای جامعه موضوعات دینی بحث‌های جدی و کارشناسی صورت بگیرد، فی‌نفسه امر مطلوبی است اما به نظر می‌رسد در مواردی حتی افراد درصدد زیر سؤال بردن فعالیت‌های فرهنگ دینی بر می‌آیند، اما اگر منصفانه و واقع‌بینانه به قضایا نگریسته شود به خوبی مشاهده می‌شود که در طول ۲۷ سال پس از انقلاب در این حوزه کارهای زیادی صورت گرفته و چون قم مرکز و خاستگاه انقلاب اسلامی بود و بیش از ظرفیت خود عهده دار این کار شده اما با این حال امکاناتی که حوزه داشته است به مراتب کمتر از موارد مشابه و عرضه به مراتب بیشتر از ظرفیت آن بوده است و این همه در صورتی است که عطش جامعه ما به حوزه دین و کتاب‌های دینی بیش از این است. در کل معتقدم از امکاناتی که داشتیم توانستیم بهره‌برداری لازم را داشته باشیم.

شما نگاه کنید در اول انقلاب که جمعیت کشور ۲۵ میلیون نفر بود، نشریات دینی در قم شامل تنها ۴ مجله بود، و در حال حاضر که جمعیت کشور حدوداً سه برابر شده، در خود قم به تنهایی ۱۰۰ نشریه منتشر می‌شود و در این میان هم دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم ۱۷ مجله منتشر می‌کند. البته معتقدم که نباید به این تعداد اکتفا کنیم بلکه باید خیلی بیشتر از اینها کار شود اما خب طبیعتاً

ظرفیت ها و امکانات محدود است که در صورت دسترسی به امکانات مناسب تر ، به مراتب شاهد عرضه بیشتر و بهتر محصولات فرهنگی در جامعه خواهیم بود .

یک مسئله مهم دیگر این است که ناشران باید نیاز واقعی و اساسی مردم و جوانان را در حوزه معارف دینی به خوبی بشناسد . گرچه در بحث نشر دینی در مواردی ، برخی از ناشران خصوصی از سوژه ها و موضوعاتی بهره برداری می کنند که اینها ممکن است مورد اقبال جامعه قرار گیرد و مردم آن را قبول کنند اما این ، یک نیاز کاذب است چرا که نباید از نظر دور داشت که جوان امروز به مراتب نیاز های اساسی تری دارد که باید به آنها پرداخته شود . به طور مثال اطلاع داشتن از اینکه فرشتگان بهشت و جهنم چند نفرند و از این قبیل سؤال ها ، چه مشکلی از جوان امروز حل می کند که برخی ناشران به این موضوعات می پردازند . اینها ممکن است تبدیل به یک رمان شود و به دلیل کشش هایی که برای مخاطب دارد کتاب به فروش هم برود اما اینها ، نیازهای کاذب است ؛ به این معنا که جوان نیازهای اساسی تری هم دارد . باید ابتدا باورهای دینی ، اعتقادات ، سیره اهل بیت و اخلاق آنها را اشباع کرد و سعی شود تا رفتار جوانان به سمت رفتار اهل بیت (ع) گرایش پیدا کند . انتشار این گونه کتاب ها در حقیقت فرصت طلبی از علایق مردم به مسایل و معارف دینی و تلاش برای پاسخ گویی بدان هاست .

۱۹ دی

س : در حال حاضر حمایت دولت از ناشران به ویژه ناشران حوزه دین چگونه است ؟ در مورد خود بوستان کتاب

چطور ؟!

همان طور که می دانید دفتر تبلیغات اسلامی حوزه قم دارای ردیف بودجه و کمک ازدولت است اما این بودجه مربوط به کارهای پژوهشی ، آموزشی و تبلیغی دفتر می باشد ، ولی موسسه بوستان کتاب خود گردان است و هیچ بودجه ای ولو یک ریال از ناحیه دفتر تبلیغات و هیچ سازمان دولتی دریافت نمی کند . موسسه بوستان کتاب از طریق افزایش فعالیتی که داشته توانسته به فعالیت خود ادامه دهد و خوش بختانه تاکنون بیست بار به عنوان ناشر برگزیده در جشنواره های متعدد انتخاب شده است . ما در مواردی برای یک کتاب حدود یک میلیون تومان هزینه ویرایش پرداخت می کنیم چرا که معتقدیم کتاب باید با بیان و قالب مناسب و جذاب عرضه شود و کتابی که ما آن را عرضه می کنیم و یا احیاناً نویسنده ای که آن را تهیه و در اختیار ما قرار می دهد باید واجد این ویژگی باشد لذا ما هزینه آن را از مشتری دریافت می کنیم و به همین دلیل قیمت تمام شده کتاب و هزینه پخش را محاسبه کرده و سودی را هم برای ادامه فعالیت خود در نظر می گیریم .

البته تا چند ماه گذشته کاغذ یارانه ای در اختیار ما قرار می گرفت ، گرچه مقدار کاغذ ها که به مؤسسه می دادند کفاف مصرف را نمی داد . با تمام این اوصاف بنده معتقدم که یارانه دولت باید حذف شود . البته من نافی کمک وزارت ارشاد به کتاب و کتاب خوانی نیستم ، ولی معتقدم دولت نباید به تولید کتاب کمک کند ، زیرا با تغییراتی که در سیاست ها صورت می گیرد ناشران به دولت وابسته می شوند که این کار باعث رکود صنعت نشر می گردد . ناشران بایستی بدون وابستگی به دولت ، روی پای خود بایستند . اعتقاد بنده این است که باید به خریدار سوبسید داده شود و دولت باید در برخی موضوعات مانند موضوعات دینی حمایت خود را از مصرف کننده یعنی مخاطب کتاب از طریق بن کتاب و ... اعمال کند که خوش بختانه این حمایت ها آغاز شده است و باید ادامه یابد .

۱۹ دی

س : مشکل اصلی پایین بودن سرانه مطالعه در کشور ما را در چه می دانید ؟

در این که وضعیت کتاب و کتاب خوانی در کشور ما مطلوب نیست شکی نیست ؛ البته آمار چندان دقیقی از سرانه مطالعه در ایران وجود ندارد ، ولی در هر صورت آمار موجود بسیار پایین و نگران کننده است . قبل از این که وارد بحث دلایل این مسئله شوم لازم می دانم این نکته را بگویم که باید موانع مطالعه کتاب در کشور ما شناسایی شده و برای رفع آنها به خوبی برنامه ریزی شود . به نظر من مهم ترین مانع در این قضیه به نظام تعلیم و تربیت ما بر می گردد ؛ بدین معنا که چون نظام آموزشی کشور ما بیشتر بر پایه محفوظات است و اساساً پژوهش محور نیست ، لذا مطالعه و تحقیق چندان در آن جایگاهی ندارد حتی ما می بینیم که معلم خوب ،

کسی است که در کلاس جزوه بگوید و بهتر هم این است که معلمی از داخل جزوه چند سؤال طرح کند و از دانش آموزان برای امتحان همان ها را بخواهد این گونه می شود که به تدریج دانش آموز از منابع مطالعاتی دیگر و اصولاً کتاب خوانی - خواسته یا نخواستہ - فاصله می گیرد و اگر هم کتابی بخواند فقط محدود به کتاب درسی اش می شود .

البته این مشکل قبل از انقلاب بیشتر مشهود بود و خوش بختانه پس از پیروزی انقلاب اسلامی تحولات بسیار خوبی در این زمینه در نظام آموزش و پرورش ما ایجاد شد ؛ به طوری که در حال حاضر حتی از اول دبستان هم ارزش گذاری بر مبنای تفکر بر روی کتاب و در مواردی پژوهش است ؛ به خصوص در سال های بالاتر تحصیل که این بحث پژوهش محوری نمود بیشتری دارد . به هر حال ، ما چاره ای نداریم جز آن که فرزندان خود را به مطالعه عادت دهیم ، چرا که آنها اداره کنندگان آینده کشور ما هستند . و موفقیت کشور ما در سایه تحقیق و پژوهش است و برای این منظور در مرتبه نخست باید فرهنگ کتاب خوانی در میان خانواده های ما جا بیفتد .

۱۹ دی

س : جدای از نظام تعلیم و تربیت ، رسانه های جمعی ما به ویژه صدا و سیما چقدر در این مسئله دخیل هستند ؟!

به نظر من از جمله مهم ترین موانع مطالعه همین حضور پررنگ صدا و سیما در خانواده هاست ، البته خود صدا و سیما و رایانه و... به خودی خود مثبت است ، اما در عین حال به دلیل آن که این رسانه های جمعی برای خانواده ها به ویژه کودکان و نوجوانان جذابیت های خاص خود را دارد به عنوان یک مانع شناخته می شود و از سویی مردم ما علاقه بیشتری به فرهنگ دیداری و شنیداری دارند تا فرهنگ مکتوب . رسانه ای مثل تلویزیون وقت آزاد دانش آموز را می گیرد و چون برای او جذاب است فرد کمتر به سراغ کتاب خواندن می رود .

شاید برایتان جالب باشد این که حتی روزنامه ها و مجلات هم به نوعی در این ماجرا مانع به حساب می آیند ؛ اگرچه روزنامه خواندن هم نوعی مطالعه است ولی مراد و هدف ما از مطالعه را در بر نمی گیرد ؛ نکته ای که در این جا لازم می دانم عرض کنم این است که با وجود آن که عده ای مسائلی چون قیمت کتاب را دلیل اصلی عدم رغبت مردم به کتاب خوانی می دانند اما باید بگویم که حتی کسانی که توان خرید کتاب را ندارند می توانند به کتاب خانه ها مراجعه کنند و این در حالی است که حتی اگر کتاب به صورت رایگان به افراد داده شود عمدتاً آن را مطالعه می کنند پس باز هم به این جا می رسم که باید در محتوای کتاب جذابیت هایی وجود داشته باشد که مخاطبان را به آن علاقه مند کند

۱۹ دی

س : اگر اجازه بدهید پردازیم به کم و کیف نمایشگاه بیستم ؛ فکر کنم امسال بر خلاف سال های گذشته بوستان کتاب به عنوان ناشر برتر شناخته نشد ، در کل راجع به نمایشگاه امسال صحبت بفرمایید .

در خصوص خود نمایشگاه امسال باید بگویم : به رغم تأخیرهایی که وجود داشت و هم چنین تغییر محل نمایشگاه خوب بود و نمایشگاه بیستم مورد توجه اهل کتاب قرار گرفت . خود ما فروشمان به نسبت نمایشگاه سال قبل ۱۰ درصد رشد داشت و از این لحاظ برای ما خوب بود ، اما در عین حال معتقدم اگر برخی از مشکلات وجود نداشت چه بسا فروش و استقبال بیشتر می شد . در خصوص مکان نمایشگاه هم هر چند معتقدم به جز محل نمایشگاه دائمی ، مصلی بهترین مکان بود اما می توانست محل نمایشگاه دائمی دو - سه سال دیگر هم برای نمایشگاه کتاب مورد استفاده قرار گیرد .

نمایشگاه امسال از نظر تابلو های راهنمایی مخاطبان با مشکل رو به رو بود و تنها در دو سه روز آخر برپایی نمایشگاه اوضاع مناسب شد . در خصوص این که چرا امسال بوستان کتاب ، برگزیده نشد هم باید بگویم با وجود آن که براساس آمار خانه کتاب ، بوستان کتاب پر کارترین انتشارات سال ۸۵ بود ، اما با تمام اینها متأسفانه ناشر دیگری در نمایشگاه امسال برگزیده شد که به نظر من احتیاج به بررسی دقیق دارد . در هر حال ما در طول سال های گذشته ۲۰ نوبت برگزیده بوده ایم و افتخارات بسیاری داشتیم .

خبرگزاری کتاب ایران

س : فکرمی کنید نمایشگاه کتاب تا چه حد می تواند به ترویج کتاب خوانی کمک کند ؟

راجع به این که نمایشگاه کتاب در ترویج کتاب و کتاب خوانی می تواند کمک کند نباید تردید کرد، بنده در این دوازده سیزده سال، به یاد دارم در مراسم افتتاحیه یا اختتامیه نمایشگاه بین المللی این خواسته مطرح بود که نمایشگاه را باید دائمی کرد. قاطعانه می توان بیان کرد اگر فردی در تمام ده روز نمایشگاه از اول وقت تا آخر وقت در نمایشگاه حاضر باشد، و بخواهد کتاب ها را بردارد و نگاه کند و قتش کفایت نمی کند و این وقت برای استفاده و بهره برداری از تمام زحماتی که ناشران و مولفان در طول مدت یک سال متحمل شده اند کافی نیست. وضعیت دائمی هم باید از نظر هزینه به صرفه باشد که ناشر برایش مقدور باشد .

راه حل اش می تواند این باشد که نمایشگاه تبدیل شود به فروشگاه های بزرگ عرضه کتاب در موضوعات مختلف. پیشنهاد خاص بنده در مورد کتاب های دینی این است . اگر ما بتوانیم نمایشگاه های دائم را حداقل در مراکز استان های بزرگ توسعه دهیم می توان انتظار داشت کسانی که کتابی را خواستار هستند ، به این مرکز مراجعه کنند. عرضه آن هم به صورت موضوعی خواهد بود. لذا کسانی که نیاز به کتاب خاص دارند هم وقتشان گرفته نمی شود و هم نیاز به این که کتاب فروشی های متعدد در سطح شهر مراجعه کنند نیست .

این راهی است که در کشورهای اروپایی هم تجربه شده، عمل شده و جواب داده است. به نظر می رسد با این راه حل حداقل در مورد کتاب های دینی که پرتیراژترین کتاب در کشور است یا جلو بگذاریم و این کار را بکنیم. با کمک و حمایت اولیه از وزارت ارشاد ، استانداری ها و شهرداری های شهرهای بزرگ قابل انجام است و به راحتی امکان پذیر است که به سود آوری هم برسد و نیاز نباشد که دولتی باشد و به صورت خصوصی و خودگردان به راحتی قابلیت ادامه دارد و می تواند روی پای خودش بایستد.

در طرح اطلاع رسانی رسانه ای ، صدا و سیما ، مطبوعات و سایت ها ، کتاب را معرفی می کنند و فقط شناسنامه اش را ارائه می کنند و یا خلاصه کتاب را ، ولی در این نمایشگاه خود کتاب را مخاطب می بیند و طبیعتاً هزینه ای هم به ناشر تحمیل نمی کند و یا هزینه خیلی کمتر خواهد بود .

جام جم

س : نظر شما درباره ضرورت اطلاع رسانی چیست و این امر را در نمایشگاه چگونه دیدید ؟

نمایشگاه بیستم به پایان نزدیک می شود. ضمن آرزوی توفیق بیشتر و عرض خسته نباشید به تمام دست اندرکاران آن، با تمام مسائل و حواشی مربوط به برگزاری نمایشگاه بیستم. کسانی که دفعات متعدد به این نمایشگاه مراجعه کردند شاهد بودند که هرچه به روزهای پایانی نزدیک می شویم شاهد تکمیل نمایشگاه هستیم؛ کاری که می بایست قبل از افتتاح آن انجام گیرد. به این معنا که ظاهراً مسئولان محترم ، روز وقت کم داشتند تا نمایشگاه را به موقع آماده کنند!

نمایشگاه از جهت امکان ارائه کتاب ها، سلامت محیط، دسترسی آسان تر، نزدیکی به مترو، پارکینگ های متعدد در اطراف، محدوده طرح ترافیک و... به مراتب سهل تر از محل قبلی نمایشگاه ها بود. اما عدم حضور «مطبوعات» و «نشر الکترونیک» از ضعف های جدی آن بود .

گرچه این حجم فعلی نمایشگاه - فقط کتاب - برای ده روز فرصت کمی است ولی چون عده ای با انگیزه مطبوعات یا نشر الکترونیک به آن مراجعه می کنند؛ به همین مقدار نیز نباید از تعداد علاقه مندان دیدار کتاب و اطلاع از آثار منتشر شده را کاست، بلکه باید برای رفع مشکل علاج دیگری صورت گیرد.

نمایشگاه کتاب در دوره های قبل، چه مواردی که همراه مطبوعات بود و یا جداگانه، انبوهی از علاقه مندان را جذب می کرد. این هجوم در این روزها و از طرفی اتفاق نظر تمام دست اندرکاران کتاب، اعم از مدیران دولتی، ناشران، مؤلفان و... نسبت به نامناسب بودن شمارگان کتاب در هر عنوان و میزان اقبال به کتاب های منتشر شده و... نشان از یک تناقض آشکار است. اگر مردم ایران علاقه به کتاب ندارند پس چرا در اردیبهشت ماه با این هجوم مواجه هستیم که ۱۰۰ تا ۱۲۰ ساعت روزهای برگزاری نمایشگاه پاسخ گوی دیدن و بررسی تمام کتاب ها نیست؟ آیا این هجوم گواه بر این نیست که علاقه مندان به کتاب - با تمام سختی آن - به نمایشگاه مراجعه می کنند تا از آثار منتشر شده کشور در طول یک سال مطلع شوند؟! آیا نباید مهم ترین معضل کتاب را در کشور، قبل از «کتاب خوانی» و «عدم سامانه صحیح پخش کتاب»؛ «عدم اطلاع رسانی کتاب» دانست؟

س : آیا این مسئله راه حل آسان‌تر، سریع‌تر و بهتری ندارد؟

به نظر می‌رسد اگر به صورت جدی «انتشار هر عنوان کتاب» در کشور، به عنوان یک «خبر» تلقی شود و حداقل به تناسب اهمیت هر کتاب، عکس‌العملی مناسب در رسانه‌ها داشته باشد، می‌تواند بخشی از مشکل را حل کند. راه‌اندازی «خبرگزاری کتاب ایران» اقدام مبارکی است ولی این رسانه نیز به «خبر» انتشار «تمام آثار» نمی‌پردازد. کتابی که مجوز انتشار از متولیان نظارت بر انتشار کتاب گرفته می‌بایست بتواند به عنوان یک «خبر فرهنگی» و به تناسب اهمیتش برای مخاطب آن، اطلاع‌رسانی شود. انتشار «کتاب هفته» از طرف خانه کتاب اقدام مناسبی است، ولی اولاً: کتاب‌های معرفی شده با تأخیر از انتشار آن است و ثانیاً: می‌بایست به روز شود و «روزنامه کتاب» داشته باشیم. «پایانه‌های الکترونیک» هم چنین اختصاص بخشی از اخبار «صدا» و «سیما» به عنوان «خبر کتاب» مشابه آنچه در شبکه خبر یا سایر بخش‌های صدا و سیما جریان دارد، می‌تواند ما را به جایگاهی که انتظار از این ملت بزرگ، رشید و با فرهنگ است نزدیک کند. در گام بعدی اطلاع‌رسانی برای مخاطب می‌تواند باعث پویایی دست‌اندرکاران «پخش» باشد. نه تنها تشویق دست‌اندرکاران موجود، بلکه به تعداد عوامل آن اعم از مراکز پخش و کتاب فروشی‌ها بیفزاید. هم چنین می‌تواند سایر بخش‌هایی که دخالت قوی یا کم رنگی در پخش کتاب دارند - از قبیل پست و... را وارد عرصه رقابت جدی کند. کاری که در حال حاضر سامانه بالفعل و بالقوه پخش کتاب، انگیزه‌ای برای فعالیت در آن ندارند. این بحث احتیاج به تفصیل بیشتر دارد. ان شاء الله.

دعا، باب گسترده رحمت حق گنجینه عالی از آموزه‌های بلند و معارف عمیق دینی است. در اسلام به دعا، سفارش فراوان شده؛ به طوری که آن را «مغز عبادت» خوانده‌اند. خداوند متعال در قرآن کریم همه بندگان را به دعا سفارش می‌کند. در روایات نیز حجم عظیمی از تأکیدات ائمه معصومین (ع) درباره دعاست. سیره عملی خود ائمه نیز، همه را به دعا ترغیب کرده و می‌کند. یکی از آثار مهم اسلامی که آموزه‌های دینی را در قالب دعا بیان کرده، کتاب عظیم و مبارک «صحیفه سجادیه» از امام الساجدین، حضرت زین العابدین (ع) است. این کتاب را تاکنون مترجمان و شارحان مختلفی، شرح و ترجمه کرده‌اند. اما از آن میان، کتاب چهار جلدی «شهود و شناخت» با ترجمه و شرح آیت الله حسن ممدوحی، ویژگی ممتازی دارد.

این اثر ماندگار، به قلم فارسی‌روان نگاشته شده و پس از هر متن عربی دعا، لغت‌های دشوار و کلیدی، ترجمه شده و سپس شرح آن آمده است. به پیروی از متن خود صحیفه سجادیه، شرح آن نیز، مملو از اصول و مبانی عقلی و نقلی است که خواننده را با دنیای گسترده شهود و شناخت، آگاه می‌سازد.

- شهود و شناخت ج ۱ / ممدوحی، حسن؛ ۱۳۸۵، وزیری، سلفون، چ ۲، ۶۱۶ ص، ۵۸۰۰ تومان.
- شهود و شناخت ج ۲ / ممدوحی، حسن؛ ۱۳۸۶، وزیری، سلفون، چ ۲، ۵۶۴ ص، ۵۶۰۰ تومان.
- شهود و شناخت ج ۳ / ممدوحی، حسن؛ ۱۳۸۵، وزیری، سلفون، چ ۱، ۵۴۴ ص، ۵۰۰۰ تومان.
- شهود و شناخت ج ۴ / ممدوحی، حسن؛ ۱۳۸۵، وزیری، سلفون، چ ۱، ۴۸۸ ص، ۴۷۰۰ تومان.